



Kněžna Marie Česká

Hana Whitton

Marie vyklouzla na zadní schodiště hradu Altenburg a seběhla na nádvoří. Ohlédla se opatrně, zda ji někdo nesleduje.

Altenburg, který připomínal spíš pevnost určenou k obraně Bamberku rozkládajícího se pod ním, se však dosud neprobudil do časného rána. Mnozí ještě vespávali po pozdním návratu z včerejší hostiny v bamberském sídle krále Konráda, ale většina se už odebrala dolů do Bamberku na další z jednání onoho slavného sněmu.

Zde, na hradě Altenburgu, který se tyčil na nejvyšším ze sedmi vrchů obklopujících Bamberk, byl ubytován doprovod účastníků sněmu.

Marie přesto přelétla pátravým pohledem okna hradu. Zdálo se, že ti, kdo na Altenburgu zůstali, skutečně dosud spí.

I matka, která si přivstala, aby manžela jako vždy před odjezdem do bamberského paláce vyprovodila, se poté znovu vrátila na lůžko. Marie jí ještě stačila sdělit, že se chce projít po altenburském okolí. Matka na to jen ospale kývla, i když ji dceřina slova překvapila.

„Hrad bys neměla opouštět bez doprovodu,“ upozornila ji, „vezmi si s sebou stráž nebo alespoň komornou. Nehodí se, aby se urozená dívka toulala jen tak sama po kraji. A vrať se brzy! Víš přece, že nás Její Výsost královna Gertruda dnes pozvala na oběd,“ kladla dceři na srdce.

Marie jí ujistila, že se po kraji v žádném případě sama toulat nehodlá, nechala si však pro sebe, že ji bude doprovázet bádenský markrabě Heřman,

a ne nějaký ozbrojenec či – komorná. Ta nevinná lež ji přesto tížila. Matce dosud nezalhalo ani jednou. Nedalo se ale nic dělat, protože kdyby přiznala pravdu, z vytoužené procházky s Heřmanem by jistě sešlo.

Rychle se rozhlédla po nádvoří v naději, že na ni Heřman už čeká.

Co když nepřijde? napadlo ji náhle. Co když se dnes bude muset také on účastnit onoho rokování v Bamberku?

Prý tam zamýšlel poslat svého zástupce, jak jí stačil svěřit, ale kdo ví, jak to nakonec dopadlo.

U brány však spatřila jezdce, který jí zvesela mávl na pozdrav.

Byl to Heřman.

Marie se k němu nedočkavě rozběhla, pak se však zarazila a přiměla se k důstojnému kroku. Tak ji to učila dvorní dáma Leticie, kterou otec povolal na Pražský hrad, aby jeho dceři vštípila zásady správného chování urozených dívek a etikety vůbec.

„Urozená dívka nikdy nespěchá,“ kladla jí při hodinách vybraného chování na srdce. „A nikdy by neměla dávat najevo přehnané nadšení, jakkoli jí slova, jež právě vyslechla, potěšila.“

Heřman však na majestát svého markraběcího postavení nedbal – vmžiku sesedl z vraníka, hodil oprať podkonímu, který přidržoval za postroj druhého koně, a rozběhl se k Marii.

Zastavil se před ní, tvář rozzářenou, a pevně sevřel její ruce ve svých. „Jsem tak rád, žeš přišla, Marie!“

Marii to důvěrné gesto potěšilo, stejně jako neformální oslovení. Měla pocit, že se znají odjakživa.

„Na naši projíždku jsem ti vybral bělouše,“ sdělil jí Heřman, když spolu zamířili ke koním.

„Jsi pozorný..., Heřmane,“ usmála se na něj Marie.

Podkoní se jim uklonil, Heřman přistoupil k běloušovi vzal si od podkoního oprať a pomohl Marii do sedla.

Potom se vyhoupl na svého vraníka a spolu zamířili k hradní bráně, kde jim stráž vzdala čest.

Hned za branou se ocitli na strmé stezce klikatící se lesem od Altenburgu dolů do Bamberku.

Dnešní časné ráno bylo chladné, ale blankytná obloha slibovala další slunný den.

Jak jsem jen mohla litovat, že mě otec přiměl odjet s ním na sněmování do Bamberku! pomyslela si Marie. Zdejší pobyt se mi zdál tak nudný, a přitom jsem zde potkala Heřmana!

Nerovná kamenitá cesta se začala zužovat a Heřman, který jel zpočátku Marii po boku, se vydal vpřed jako první.

„Musíme teď přebrodit potok, který stezku protíná,“ hlásil své společníci a otočil se k ní. „Je mělký, žádný strach.“

„Dobře!“ křikla na něj Marie. „Připomíná mi to trochu putování lesy na jihu Čech. I tam na nečekaných místech křižují cesty bystřiny.“

„Totéž platí o lesích kolen Bádenu. Ty jsou doslova protkané horkými prameny,“ řekl Heřman. „Už Římané si prý proto Báden oblíbili. Věřím, že se tam brzy podíváš a také se ti tam bude líbit.“

Marii to nepřímé pozvání potěšilo. Pobídla bělouše k nízkému břehu mělké bystřiny, jež zlátl rozkvetlými žlutými blatouchy. Na druhé straně se ocitla ve chvíli.

„Jsi výborná jezdkyň,“ pochválil ji Heřman, kterému právě ostrý ranní vánek pročísl plavé vlasy.

Marie jako by nedokázala odtrhnout pohled od jeho hezké mužné tváře.

Ach, ani to se přece nesluší, aby se dívka *takhle* dívala na muže, blesklo jí v tu chvíli hlavou. Co by tomu řekla dvorní dáma Leticie?

Na názoru této urozené rádkyně jí však najednou příliš nezáleželo.

„Můj otec i můj bratr Vladislav mi bylo dobrými učiteli,“ svěřila mu.

Heřman si náhle uvědomil, že v tomto kouzelném jitru při projíždce s Marií zcela zapomněl na Berthu. Jako by byl opět svobodný a bez závazků a jako by se s Marií ocitl na počátku nové cesty.

Včerejší noci, dlouho poté, co se rozloučil s Marií, se mu spánek vyhýbal. Nevadilo mu to, protože si chtěl promyslet, co dál.

Pochopil, že jako zralý muž potkal konečně tu, kterou už dávno přestal hledat, protože se vzdal naděje, že ji někdy najde.

To s Marií ho měli tehdy před léty oddat.

Ale stejně se ho zmocnily obavy – jak si tím můžu být jistý po tak krátké době? ptal se sám sebe. Setkali jsme se přece až zde, v Bamberku, na hostině římského krále Konráda.

A přesto s určitostí věděl, že se nemylí a že by byl pošetilý, kdyby si tuto naději nechal proklouznout mezi prsty jako pramínek vody v téhle horské bystřině.

Jeho manželství s Berthou byla vynucená formalita. Jistě se dá rozloučit, i když to nebude snadné. Jen Erma mu bylo líto, přestože ho v posledních letech trápiло pomýšlení, že vyrůstá v rodině bez lásky, s panovačnou matkou a otcem, který se proto domovu raději vyhýbá.

Erm mě jistě pochopí, pomyslel si. Vše mu vysvětlím.

A vysvětlit bych to měl také Marii, vrátila se nyní i myšlenka, která mu včerejší noci nedávala spát.

Pochopí to i ona? Nezavrhne mě? Neotočí se ke mně navždy zády?

„Zmínil ses o Bádenu,“ ozvala se nyní Marie a přerušila jeho tíživé myšlenky. „Moc ráda bych se tam podívala.“

Cesta se teď rozšířila a stromy prořídly, neboť se přiblížili k bamberskému předměstí.

Zakrátko se ocitli ve spleti úzkých uliček s nerovným dlážděním, jímž prorůstaly trsy trávy. Nízké, pečlivě udržované domky se tu choulily těsně jeden k druhému.

Zvonení podkov o dláždění se v úzké uličce rozléhalo téměř ohlušující ozvěnou. Ta je po chvíli zavedla ke Starému paláci, v němž se konalo dnešní jednání.

V Heřmanovi se ozvaly výčitky svědomí, protože na ně vyslal místo sebe Armina, ale rychle je zaplašil. Vždyť co může být důležitější než projížďka s Marií tímto prosluněným bamberským ránem?

„A teď se vydáme ke zdejšímu Dómu,“ ujal se Heřman úlohy průvodce. „Tak se zde říká katedrále svatého Petra a svatého Jiří. Je to úchvatná stavba. Musíš ji vidět!“

Marie plna obdivu zarazila koně, když se pak ocitli před Dómem, a užasle se zahleděla na majestátní stavbu tyčící se proti modrému nebi. Sesedla a zamířila k chrámu.

Heřman také sklouzl ze sedla a následoval ji.

Neunikl mu Mariin ohromený údiv, a tak se znovu ochotně ujal úlohy průvodce. V Bamberku nebyl poprvé a znal město skutečně dobře.

„Tuto katedrálu založil na začátku minulého století, v roce 1004, Jindřich Druhý, císař Svaté říše římské, který v Bamberku sídlil. Jak už jsem ti řekl, je zasvěcena svatému Petrovi a svatému Jiřímu.“

Marie přelétla pohledem štíhlé věže chrámu.

„Císař Jindřich začal také stavbu impozantního císařského paláce,“ pokračoval Heřman. „Ovšem na všechny pamětihodnosti, které bychom zde

mohli vidět, by nám nestačil ani celý měsíc. Pohlédni jen na ty chrámy, které zdobí každý z vrchů obklopujících Bamberk.“

„A na tom sedmém z vrchů se tyčí náš hrad Altenburg,“ doplnila jeho slova Marie.

Heřman s úsměvem přikývl. „Býval to strážní hrad,“ poznamenal. „Až nyní slouží hlavně jako sídlo.“

„Bamberk je skutečně malebné město,“ vydechla Marie, pohled pořád upřený na Dóm. Bamberk se jí zdál krásný jistě i proto, že ho objevovala s Heřmanem.

„Přispívá k tomu také jeho poloha – rozkládá se mezi dvěma rameny řeky Regnitz a obepíná ho řetěz těch vrchů s chrámy,“ poznamenal Heřman.

„Jsem ráda, že jsem se sem mohla podívat,“ řekla Marie. „V Čechách není Bamberk zase tak neznámý – vede jím totiž obchodní Zlatá stezka do našeho knížectví. Chtěla jsem Bamberk proto poznat.“

Neuniklo jí, že se Heřmanovi po jejích slovech mihlo tváří cosi jako zklamání. *Tak proto jsi souhlasila s touto projížďkou. A já myslím, že chceš být se mnou,* jako by říkaly jeho oči.

„Ale nejen kvůli tomu jsem ráda, že mě sem otec vzal s sebou. Jinak... bych nepotkala tebe,“ dodala spěšně. Cítila, jak jí při tom přiznání znachověly tváře.

Neodvážila jsem se příliš? ptala se v duchu. Leticie by mě ani za tato otevřená slova jistě nepochválila.

Heřman k ní přistoupil a opět sevřel její ruce ve svých. „A já bych nepotkal tebe, Marie, a můj život by nadále připomínal cestu vyprahlou pustinou. Vše se změnilo ve chvíli, kdy jsem tě spatřil v Konrádově hodovní síni. Musíš přece vědět, co k tobě od toho prvního okamžiku cítím. Já...“

Vtom se rozezněly zvony na věžích Dómu ohlašující konec dopolední bohoslužby a přehlušily jeho vyznání.

Marie, která v Heřmanově společnosti zcela zapomněla na čas, sebou trhla. Zvony ohlašovaly jistě desátou a slavnostní banket pořádaný královnou Gertrudou začínal v poledne.

„Ach, musím se vrátit, Heřmane!“ vyhrkla. „Na Altenburgu mě už určitě čekají!“

„Doprovodím tě tam, Marie,“ navrhl jí Heřman a společně vykročili ke koním.

Předtím, než jí pomohl do sedla, před ní poklekl, uchopil lem jejího roucha a políbil jej.

A potom se sám vyhoupl na vraníka a pobídl ho ke klusu.

Bylo něco po poledni, když se Heřman vrátil z Altenburgu.

Cestou na hrad toho s Marií příliš mnoho nenamluvili, ale ne proto, že spěchali, aby se Marie neopozdila na Gertrudinu hostinu. Bylo to tím, že si nyní rozuměli beze slov.

Když dorazili k bráně, pomohl Heřman Marii sesednout a opět jí sevřel ruce ve svých. Zůstali tam stát a znovu úplně zapomněli na čas.

„Kdy tě zase uvidím, Marie?“ přerušil dlouhé mlčení Heřman.

„Jistě brzy,“ odpověděla mu Marie. „Zítří?“

„Ano, zítří!“ přitakal šťastně Heřman.

Marie potom vymanila ruce z těch jeho. „Teď už musím jít, Heřmane, i když opravdu jen nerada,“ přiznala. Poté se rozběhla přes nádvoří k zadnímu vchodu. Tam se zastavila a mávla mu na pozdrav. Plavé vlasy jí přitom zaválaly kolem půvabné tváře zrůžovělé jízdou jako hebký závoj.

Heřman ji doprovázel pohledem, dokud mu nezmizela v temném jícnu chodby.

Mariin obraz ho doprovázel po celou cestu do Bamberku.

Zamířil pak rovnou do královského paláce na sněmování, jehož se místo něj obětavě účastnil Armin.

„Zaplať Bůh, žes tady!“ uvítal Heřmana šeptem, když se vedle něj konečně usadil. „Jeho Veličenstvo Konrád se po tobě už několikrát ptal.“

„Zdržel jsem se na Altenburgu,“ vysvětlil mu Heřman neurčitě důvod svého pozdního příchodu. Arminovi lhát nechtěl.

Armin se na něj pozorně zadíval, neřekl však nic. Ozval se až po chvíli: „Jeho Veličenstvo Konrád chce dnes odpoledne cosi důležitého oznámit. Tak jen doufám, že se na ten Altenburg zase nevrátíš.“ Z tónu jeho hlasu bylo jasné, že se domýšlí, co Heřmana na hradě nad městem tak zdrželo.

„Bohužel ne,“ odpověděl mu Heřman. „Teď už zůstanu.“ *Alespoň prozatím*, dodal v duchu.

Oba se pak zaposlouchali do proslovů řečníků a poté se sál ztišil a všichni se zahleděli na krále Konráda, který se měl nyní ujmout slova.

Konrád se před svým důležitým sdělením chvíli probíral nějakými listinami. Potom se naklonil ke svému rádci sedícímu vedle něj a na něco se ho zeptal.

Heřman na okamžik váhal, ale nakonec využil té prodlevy a obrátil se k Arminovi s otázkou: „Znáš nějaký případ rozluky manželství, Armine? Jak dlouho může... proces trvat?“

Armin se na něj užasle zahleděl. Věděl sice, že Heřmanovo manželství nepatří k těm nejharmoničtějším, ale nečekal by, že přítel uvažuje o vyřešení své rodinné situace tímto způsobem. Zatím se manželským sporům zdárně vyhýbal účastí na dlouhých vojenských taženích a diplomatických misích. „Ty o něčem takovém uvažuješ, Heřmane?“

„V poslední době čím dál častěji,“ odpověděl mu Heřman. „Nechci... *takhle* promarnit celý život. A ani pro Erma není dobré, vyrůstá-li v rodině bez lásky.“

Armin se krátce zamyslel. „Chápu tě, to mi věř. Ovšem... rozlučka je dlouhý, vleklý proces, i když se manželé dohodnou. A to lze patrně v Berthině a tvém případě vyloučit. A konečný verdikt samozřejmě vysloví až Jeho Svatost papež. Je také třeba vzít v úvahu skandál, který podobný krok provází.“

Heřman na okamžik zavřel oči. Opět se mu vybavila Mariina krásná tvář. „Je mi jasné, že to snadné nebude,“ poznamenal pak. „Ale... stojí to za to!“

Oba se poté odmlčeli. A když Konrád konečně vzhlédl od listin a začal svůj proslov, soustředili se na jeho slova a na následné důležité rokování, které posléze opět uzavřel římský král.

„Na tomto květnovém sněmování v Bamberku jsme se letos sešli mimo jiné také proto, abychom zde potvrdili toho, kdo jednou dosedne po českém knížeti Soběslavovi Prvním na český knížecí stolec. Věříme sice, že český kníže Soběslav bude své zemi vládnout ještě po mnoho let, je však dobré myslet na budoucnost. Je naším přáním, aby se po něm ujal vlády jeho syn Vladislav. Věřím, že s Vladislavovým nástupnictvím všichni souhlasíte.“

Po těch slovech se Konrád rozhlédl po sněmovní síni, v níž to zašumělo překvapením.

Většina shromážděných předpokládala, že se Soběslavovým dědicem jednou stane jeho syn, i když věděli, že o toto následnictví usilují mnozí z Přemyslovců.

Udivilo je však to, že Konrád oznámil svou volbu budoucího českého knížete už nyní.

„To je výborné rozhodnutí, Veličenstvo!“ zvolal jakýsi urozený snaživec, který se chtěl římskému králi zalíbit.

„Jsem rád, že se Mariinu bratrovi dostalo potvrzení jeho nástupnictví,“ pronesl Heřman k Arminovi šeptem.

„To já také,“ přikývl Armin.

Ovšem otázkou zůstává, co mu za podobnou privilej zaplatí český kníže Soběslav, dodal v duchu.

Avšak tento dohad si nechal pro sebe a soustředil se na Konrádova další slova.

* * *

Marie se chopila poháru, aby se připojila k přípitku na počest římské královny Gertrudy, který právě pronesla jedna z dam shromážděných v altenburské hodovní síni.

Do své komnaty přiběhla krátce před začátkem hostiny a komorná po ní jen blýskla nespokojeným pohledem, který jako by říkal: *Takhle přípravu na takovou výjimečnou událost sotva stihneme!*

V rychlosti jí pomohla s převlékáním a plavé vlasy jí potom spletla do dvou copů, které jí obtočila kolem hlavy a ozdobila zlatou čelenkou.

Na Mariiny zrůžovělé tváře však marně nanášela bělostný pudr, aby na nich vykouzlila onu módní unylou bledost. Přesto když poodstoupila, aby Mariin vzhled zhodnotila, byla se svým dílem spokojená.

Česká princeznička Marie je hezká jako obrázek, pomyslela si.

Na další úvahy jí nezbyl čas, protože do komnaty poněkud neobřadně vpadla Mariina matka kněžna Adléta.

„Zaplat Bůh, žes už připravena na hostinu! Kde ses tak dlouho toulala?“ zeptala se dcery přísně, na odpověď však našťestí nečekala. „Čekám na tebe už takovou dobu ve svých komnatách! Sluší se, abychom do hodovní síně přišly spolu.“

Marie jen poslušně přikývla a rychle vstala od zrcadla.

Adléta si dceru změřila hodnotícím pohledem. „Jsem ráda, že sis dnes na tuto slavnostní příležitost oblékla šat z modrého hedvábí. Moc ti sluší,“ pochválila ji.

Znovu se na dceru pozorně zahleděla.

Má dcera Marie jako by ze dne na den zkrásněla, pomyslela si. Možná se tady stačila zamilovat. A možná by to bylo dobře. Soběslav jí určitě začne vbrzku vybírat ženicha, třeba jeho volba padne na někoho, koho zde Marie potkala a kdo jí učaroval.

Komorná pak ještě uhladila poslední záhyb na Mariině rouchu a potom se obě, Adléta s dcerou, vydaly do hodovní síně.

Adléta, sedící u tabule naproti Marii, se nyní na dceru opět pozorně zadívala.

Marie se zdála být duchem nepřítomna.

Adléta se pro sebe usmála. Vypadá to, že se nám zde Marie opravdu zamilovala, pomyslela si. A v duchu pronesla modlitbu, aby se dceři dostalo jednou manžela, který by ji miloval tak upřímně, jako ji miluje Soběslav.